

АЛГОРИТМ ДОСЛІДЖЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ХХІ СТОЛІТТІ

Анна Максимова

*кандидат наук з державного управління, викладач
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
ORCID ID 0000-0002-8332-4988
maximova250@gmail.com*

Ключові слова: американський фразеологізм, мовний розбір, первинно-візуальний, морфологічний розбір, словотвірний розбір.

У статті визначено етапи аналізу американського фразеологізму, що розпочинається з первинно-візуального аналізу. Початковий аналіз фразеологізмів англійської мови має бути візуальний та/або асоціативний. Відбувається аналіз чи порівнюється на перший погляд які слова використовуються у фразеологізмі архаїзми, інноваційні або просто сучасні. Це перше враження, що складається від побаченого або почутого фразеологізму англійської мови.

По-друге, здійснюється візуальна оцінка слова за довжиною, написанням (окремо двома словами, через дефіс або злиття). Усе вищенаведене це поверхневий аналіз слова, що складає перше враження. Логічно, що далі здійснюється глибинний аналіз фразеологізму.

Запропоновано їх вивчати:

- 1) за етимологією. Даний аналіз дозволяє визначити походження американського фразеологізму. Це надасть можливість розуміти сутність складових фразеологізму та встановити часові рамки його виникнення;
- 2) за відомими назвами та святами. Досить часто американські фразеологізми пов'язані з відомими святами;
- 3) історичні назви також можуть входити до назв американських фразеологізмів. За цими назвами можна дізнатися з якими історичними назвами асоціюється дане слово або словосполучення;
- 4) звичаї та традиції також можуть бути в основі американського фразеологізму. За їх наявності можна аналізувати цінності країни, регіонів, штатів;
- 5) певні явища що мали масовий характер та вплинули на життєдіяльність людства також відображені в американських фразеологізмах, зокрема, COVID-19, Zoom, Facebook, Instagram;
- 6) за складовими слова (складові фразеологізму можна оцінити з якої сфери взяте слово або дослідити мовні тенденції, що переважають). Основними тенденціями сучасного мовотворення є екологія, інформатизація;
- 7) за перекладом (під час перекладу застосовується описовий метод, калькування).

Для розуміння мовних явищ, що відбуваються в американських фразеологізмах запропоновано здійснювати фонетичний, лексичний, морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний, орфографічний, пунктуаційний, стилістичний.

THE ALGORITHM FOR THE RESEARCH OF AMERICAN PHRASEOLOGISMS OF THE ENGLISH LANGUAGE IN THE XXI CENTURY

Anna Maksymova

*Candidate of Sciences in Public Administration, Teacher
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*

Key words: *American phraseology, linguistic parsing, primary-visual, morphological parsing, word-form parsing.*

The article defines the stages of analysis of American phraseology, which begins with primary visual analysis. The initial analysis of English phraseological units should be visual and/or associative. There is an analysis or a comparison at first glance of which words are used in the phraseology of archaisms, innovative or simply modern. Secondly, a visual assessment of the word is carried out by length, spelling (separately in two words, through a hyphen or a merger). All of the above is a superficial analysis of the word that makes the first impression. It is logical that further an in-depth analysis of phraseology is carried out.

It is suggested to study them:

- 1) by etymology. This analysis allows us to determine the origin of American phraseology. This will provide an opportunity to understand the essence of the components of the phraseology and establish the time frame of its occurrence;
 - 2) by well-known names and holidays. Quite often, American idioms are associated with famous holidays;
 - 3) historical names can also be included in the names of American phraseological units. By these names, you can find out which historical names a given word or phrase is associated with;
 - 4) customs and traditions can also be the basis of American phraseology. Based on their presence, you can analyze the values of the country, regions, and states;
 - 5) certain phenomena that had a mass character and affected the life of mankind are also reflected in American idioms, in particular, preservation of the environment, adherence to a healthy lifestyle, COVID-19, active use of social networks to simplify the communication process (Zoom, Facebook, Instagram, etc.);
 - 6) by the components of the word (the components of the phraseology can be assessed from which area the word is taken or the prevailing language trends can be investigated). The main trends of modern linguistics are ecology and informatization;
 - 7) by translation (a descriptive method, tracing, is used during the translation).
- In order to understand the linguistic phenomena occurring in American phraseology, it is proposed to carry out phonetic, lexical, morphemic, word-forming, morphological, syntactic, orthographic, punctuation, and stylistic analysis.

Вступ. Американська англійська стала світовою мовою, що привертає увагу лінгвістів всього світу. Вона динамічно розвивається та передає історію цивілізації, що обумовлює потребу її вивчення. Нові слова постійно з'являються в американській англійській, що обумовлює потребу їх вивчення та встановлення мовних тенденцій їх розвитку.

У XXI ст. розвиток мови це динамічний процес, що містить історію народу та людства в цілому. Такою мовою на сьогодні стала американська англійська, що зайняла перші позиції у світі. Американська англійська стала мовою глобального

спілкування, що й обумовило перехід всієї ділової документації на англійську мову. У ході історичного розвитку виокремилася британська англійська та американська англійська. Американська англійська стала головною рушійною силою під час історичного розвитку, що відбиває цивілізаційний розвиток та зберігає історію людства протягом XX та XXI століть, що привертає увагу філологів з усього світу та актуалізує потребу дослідження американської англійської.

Аналіз останніх публікацій. Тема фразеологізмів англійської мови завжди привертає увагу лінгвістів, оскільки передають зміни у лексичному

запасі, водночас містять загальносвітові цінності та орієнтири. Цивілізаційний розвиток висунув на перше місце американську англійську як мову міжнародного спілкування. Британська англійська у цій боротьбі за першість поступилася американській. Традиційно науковці досліджували розвиток британської англійської та її вплив на світову спільноту. Враховуючи сьогоденні тенденції розвитку американська англійська зайнявши позицію мови міжнародного спілкування обумовила потребу її ретельного вивчення.

Фразеологізми англійської мови вивчають Н. Глушаниця (Глушаниця, 2016: 43), Ю. Зацний (Зацний, 2001: 15), А. Максимова (Kapral, 2023: 5), Д. Савчук (Савчук, 2013: 184), проте питання мовних особливостей американської англійської залишилися недослідженими. Водночас словниковий запас американської англійської динамічно поповнюється та ще більше актуалізує потребу проведення мовного розбору фразеологізмів американської англійської.

Метою статті є напрацювання алгоритму вивчення американських фразеологізмів американської англійської у XXI ст.

Початковий аналіз фразеологізмів англійської мови має бути візуальний, асоціативний та милозвучний або немилосвучний. Далі ми здійснюємо оцінку складових слів фразеологізму, зокрема, застосування застарілих слів, повсякденних, інноваційних або вищезазначена суміш. Відбувається аналіз чи порівнюється на перший погляд які слова використовуються у фразеологізмі архаїзми, інноваційні або просто сучасні. Це перше враження, що складається від побаченого або почутого фразеологізму англійської мови.

По-друге, здійснюється візуальна оцінка слова за довжиною, написанням (окремо двома словами, через дефіс або злиття). Усе вищенаведене це поверхневий аналіз слова, що складає перше враження. Логічно, що далі здійснюється глибинний аналіз фразеологізму. Ми пропонуємо їх вивчати:

1) за етимологією. Даний аналіз дозволяє визначити походження американського фразеологізму. Це надасть можливість розуміти сутність складових фразеологізму та встановити часові рамки його виникнення;

2) за відомими назвами та святами. Досить часто американські фразеологізми пов'язані з відомими святами. У фразеологізмі вони мають прямий або переносний смисл, або пов'язуючи зі святом або вкладаються метафоричний смисл;

3) історичні назви також можуть входити до назв американських фразеологізмів. За цими назвами можна дізнатися з якими історичними назвами асоціюється дане слово або словосполучення;

4) звичаї та традиції також можуть бути в основі американського фразеологізму. За їх наявністю можна аналізувати цінності країни, регіонів, штатів;

5) певні явища що мали масовий характер та вплинули на життєдіяльність людства також знайшли своє місце в американських фразеологізмах, зокрема, збереження навколишнього середовища, дотримання здорового способу життя, COVID-19, активне використання соціальних мереж для спрощення процесу комунікації (Zoom, Facebook, Instagram тощо);

6) за складовими слова (складові фразеологізму можна оцінити з якої сфери взяте слово або дослідити мовні тенденції, що переважають). Основними тенденціями сучасного мовотворення є екологія, інформатизація;

7) за перекладом (під час перекладу застосовується описовий метод, калькування).

Мовний розбір американських фразеологізмів – один з найпоширеніших способів їх аналізу та вивчення, у процесі якого визначають особливості мовних тенденцій словотворення. Мовні розбори американських фразеологізмів за обсягом можуть бути частковими або повними, за формою їх проведення розрізняються усні та письмові.

За значенням мовний розбір може бути лексичним, фонетичним, морфемним, словотвірним, морфологічним, синтаксичним, орфографічним, стилістичним.

Повний розбір американського фразеологізму передбачає визначення та надання характеристики кожного аналізованого фразеологізму у повній відповідності до схем.

Частковий розбір американського фразеологізму передбачає аналіз обмеженої кількості ознак.

Письмовий розбір американських фразеологізмів є одним з ефективних способів їх вивчення, аналізу та ґрунтового усвідомлення матеріалу про них.

Усний розбір американських фразеологізмів є також важливою складовою їх аналізу, але носить більш поверховий характер.

Для розуміння мовних явищ, що відбуваються в американському фразеологізмі здійснюється фонетичний, лексичний, морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний, орфографічний, пунктуаційний, стилістичний.

Лексичний розбір фразеологізму американської англійської мови полягає у визначенні лексичного значення, що отримав інноваційний фразеологізм під час входження до словникового складу мови, виробити механізм його правильного використання у словосполученні або у реченні та роботи з фразеологічним і тлумачним словниками тощо. Таке дослідження допомагає виявити

чи є багатозначність, чи однозначність фразеологізму американської англійської мови, встановити можливі антонімічні чи синонімічні зв'язки, встановити його етимологію, стильову належність і зміст стилістичного навантаження. Такий розбір покликаний визначити значення американського фразеологізму, його структури і джерела.

Окрім лексичного розбору фразеологізму американської англійської важливим є фонетичний розбір. Фонетичний розбір полягає у вивченні звуків, з яких складається фразеологізм. Транскрипція в американській англійській відіграє важливу роль у розумінні того, як правильно вимовляти та читати дане слово. Фонетична транскрипція передає звуки в фразеологізмі американської англійської.

Візуальне зображення звуків допомагає досягнути правильну вимову. Традиційні або канонічні правила вимови слів у британській англійській чітко функціонують, оскільки в цілому слова походять з латинської або запозичені згодом з французької, німецької.

З транскрипцією та вимовою в американській англійській набагато складніше, що зумовлено колоритністю представників різних країн, що також посилює використання транскрипції в американській англійській. Саме створення Міжнародного фонетичного алфавіту у XIX ст. сприяло уніфікації звуків та забезпечило розуміння транскрипції представниками нашої планети.

Говорячи про фонетичні особливості американської англійської доцільно відзначити:

1) характерну вимову звуку *r*, що є візитівкою американської англійської вимови;

2) вимова у словах *top*, *lot*, *stop*, *bottom* звуку [ʌ], замість звичного [ɒ];

3) в американській англійській замість звуку [æ] у деяких словах, таких як *can't*, *ask*, *class*, *bath*, *dance* вимовляється [ɑ:];

4) замість звичного звуку [ju:] американська вимова [j], зокрема, *student* ['stu: dent], *new* [nu:], *duty* ['du: ti];

5) в американській англійській досить цікавою є вимова буквеного сполучення *-sch* як [sk];

6) характерне нехтування дифтонгами, що замінюються односкладовими звуками *fate*.

Окрім звичних особливостей в американській англійській спостерігається наявність додаткових наголосів у складних словах, а інтонації при вимові слів американцями взагалі не дотримувалися.

Фонетичний розбір фразеологізму американської англійської є важливою складовою у розумінні мовних процесів та визначенні правильної вимови американських фразеологізмів, оскільки саме американці є творцями вимови та наголосів, порушуючи традиційні британські мовні правила щодо звуків і вимови. Морфемний аналіз

фразеологізмів американської англійської допомагає проаналізувати будову слів, виявити наявні значущі частини слова, встановити значення кожної морфеми. Морфемний аналіз фразеологізмів американської англійської полягає у зіставленні однокорених або споріднених слів. Такий підхід допомагає виявити корінь у слові як спільну складову споріднених слів.

Словотвірний розбір фразеологізмів американської англійської полягає у встановленні способу словотворення конкретного фразеологізму і виявлення ступеня його спорідненості. Словотвірний розбір дає змогу відслідкувати словотвірні зв'язки фразеологізму, проаналізувати словотвірні процеси у бажаній частині мови. При розборі фразеологізму має бути виділена твірна основа та встановлюється спосіб словотворення.

У лінгвістиці розрізняється частковий і повний словотвірний розбір фразеологізмів американської англійської.

Мета часткового аналізу фразеологізмів американської англійської полягає у визначенні способу словотворення конкретного похідного фразеологізму шляхом зіставлення його з твірним для виявлення словотворчого форманта.

Мета повного аналізу фразеологізму американської англійської полягає у встановленні дериваційного походження конкретного фразеологізму шляхом визначення його місця в словотвірному ланцюжку.

Основа базова – основа твірного слова, що послужила базою для словотворення американського фразеологізму.

Афікс – службова факультативна морфема, що має додаткове словотвірне або граматичне значення, що приєднується до кореня або іншої службової морфеми.

Спосіб словотворення – прийом або підхід щодо зміни твірного слова (його морфемної будови, звукового складу, лексичного значення), внаслідок чого утворюється фразеологізм американської англійської.

Алгоритм розбору американського фразеологізму:

1. Аналіз американського фразеологізму.
2. Лексичне значення аналізованого фразеологізму.
3. Твірне слово (найближче слово за лексичним значенням).

Алгоритм словотвірного розбору американського фразеологізму:

1. Аналізований американський фразеологізм.
2. Твірна основа (виділити у похідному слові спільну частину з основою твірного слова).
3. Визначити словотвірний засіб (формант) (афікс, яким похідне слово відрізняється від твірного).

4. Визначити спосіб творення.

Морфологічний розбір американських фразеологізмів англійської мови – це розбір, що має на меті визначити частини мови американських фразеологізмів, що застосовуються при їх творенні і систематизації ознак частин мови, їхніх граматичних категорій, напрацюванню міцних практичних навичок словозміни іменних слів і дієслова. При проведенні морфологічного розбору американського фразеологізму визначають початкову форму (у разі якщо змінюється), морфологічні ознаки і синтаксичне навантаження.

Метою морфологічного розбору є систематизація ознак про американські частини мови, їхні граматичні категорії, напрацюванню навичок словозміни іменних слів і дієслова, вивчення зв'язків у словосполученні. При морфологічному розборі американського фразеологізму визначають його початкову форму (для змінюваних), морфологічні ознаки і синтаксичну функцію.

Синтаксичний розбір – розбір американського фразеологізму, покликаний встановити зв'язки між складовими фразеологізму, визначити будову та граматичні особливості. Завдяки синтаксичному розбору ми можемо встановити зв'язки між словами та їх залежність. Даний розбір потрібний для аналізу структури американських фразеологізмів англійської мови.

Метою синтаксичного розбору є встановлення граматичних зв'язків у фразеологізмі, охарактеризувати будову та встановити граматичні особливості. Завдяки цьому ми дізнаємося яким чином будуються американські фразеологізми на основі іменників або дієслів, а також ми можемо визначити що є головною частиною або залежною, описуємо яким чином вони залежать один від одного.

Орфографічний розбір полягає у вивченні написання фразеологізмів американської англійської та порівняння їх з твірною основою.

Пунктуаційний розбір щодо американських фразеологізмів англійської мови можна здійснити в реченні та встановити які знаки пунктуації ставляться.

Стилістичний розбір також відіграє важливу роль при аналізі фразеологізмів американської англійської та серед стилів виділяють побутовий;

художній; науковий; офіційно-діловий; публіцистичний.

Підсумовуючи все вищевказане, мовний розбір є важливою складовою розбору американських фразеологізмів. Ми пропонуємо для аналізу американських фразеологізмів використовувати фонетичний, лексичний, морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний, орфографічний, пунктуаційний, стилістичний.

Висновки. Розвиток американських фразеологізмів обумовив потребу вивчення їх мовних особливостей та визначення певних закономірностей. Аналіз може бути візуально-поверхневий та мовний. Візуально-поверхневий аналіз полягає у поверхневому аналізі за довжиною, за назвами свят, історичних подій, відомих явищ. Мовний розбір американських фразеологізмів ми пропонуємо розрізняти як фонетичний, лексичний, морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний, орфографічний, пунктуаційний, стилістичний. Перспективами подальших досліджень є вивчення методологічного підґрунтя американської англійської у XXI ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глушаниця Н. Англійські та американські фразеологічні одиниці в оригіналі та перекладі (на прикладі англійських художніх текстів). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*, 2016. 34, 43–56.
2. Зацний Ю. А., Похомова Г. О. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови: навч. пос. Запоріжжя : Видавництво при Запорізькому державному університеті, 2001. 242.
3. Савчук К. Відображення картини світу у фразеології американського варіанта англійської мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 2013. 18. С. 184–188.
4. Kapral I., Usova I., Maksymova A., Yefymenko T., Boyko S. Peculiarities of Advertising Information Representation in the English-Language. *Mass Media Discourse. World Journal of English Language*. 2023. Vol. 13(4). Sciedu Press, P. 1–37.